

Meal ve Tercüme Üzerine

İKİ SORU İKİ CEVAP (*)

Değerli üstadım öncelikle teşekkür ederim.

Ben bazen gurup kaynaşsın diye sözü uzatır ve bazı bilgiler veririm. Bir de öğrenme aşkımız olduğu için sorarım. Ayrıca bütün sorularımdan önce de bir araştırma yaparım.

Bu minvalde sizin 40 sene Mekke-İ Mükerrreme'de kalmış olmanız ve Araplarla ilmi hususlarda da müzakere etmiş olmanız dolayısıyla Arapçanın ruhunu iyi yakaladığınızdan dolayı bizim için önemlisiniz. Hatta tanışmak bir nimet çünkü sorularımıza cevap bulma anlamında...

Yukarıdaki yazdıklarınıza teşekkür ederim ama kendi açımdan yeterli cevap alamadım.

1. Sorum şu: Mustafa İslamoğlunun yukarıdaki mealı arapça açısından mümkün mü?

2. Sorum ise şuydu: Mahmut Kısa tefsir mealindeki "**insanın kendi yazgısını belirlemesi**" ifadesi doğru mu, bu ifadeyi destekleyen bir ayet var mı

Sabah tevafuken

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

Tevbe 51 ayeti karşıma çıktı. Bu ancak Allah'ın yazması isabet eder diyor. Dolayısıyla insanın yazgısını belirlemesi bana böyle mutezile tarzı bir ifade gibi geldi. Yanılmış isem de anlamak isterim. Bu işin aslı nedir diye sormuş oldum.

Benim çok sevdiğim Sürmeli üstadım da lütfetti cevap verdi. Diğer hocalarımızın açıklamaları da öğrenme aşkımızı biraz teskin eder diye düşünüyorum. Hürmetlerimle.

Aydın Başar

Yazarlar ve Hocalar Whatsap Gurubu Yöneticisi

S.A. Aziz Kardeşim,

Sözlerime başlamadan tekraren ifade etmek isterim ki ben bir alim değilim, delilleri okuyup anlayan, kaynakları inceleyip istişare ederek doğruya ulaşma kabiliyeti olan bir araştırmacıyım.

Hiç bir yazımı paylaşıp istişare etmeden de yayınlamam.

Şimdi sorunuzu dikkate alarak, Kur'anı Kerim mealleri ile ilgili, şahısların hatalarından bahsetmek yerine umumi bir değerlendirme yapmayı daha faydalı bulduğumu ifade etmiş olayım. Sonra da isteğinize uyarak iki sorunuzun cevabına geçeyim: ﴿﴾

Kur'anı Kerimi mealı yaparken:

1- Kur'anı Kerimdeki her kelime ve ayetin, Kur'anı Kerim'deki tekrarlarına, kullanılış şekillerine bakmak gerektiği gibi, nüzul sebeplerine de bakmak gerekir.

2- Kur'anı Kerimdeki Ayet ve kelimeleri, Aziz peygamberimizin nasıl izah ettiğine, konu ile ilgili açıklamalarına da mutlaka bakmak gerekir.

3- Kur'anı Kerim Ayet ve kelimeleri ile ilgili Sahabelerden seçkin alimlerin anlayış ve yorumlarını dikkatle inceleyip gözden geçirmek gerekir.

4- Kur'anı Kerim mealı hazırlamak için, Arapça bilmek yetmez, Arapçanın inceliklerine vakıf olmak gerektiği gibi, Türkçe ifade etmekte sıkıntı yaşamamak için, Türkçenin güzelliklerini ve inceliklerini de bilmek gerekir.

Bu şartların hakkını vererek, yanlış anlaşılma ihtimaline ortadan kaldırmış bir meal çalışması ben görmedim.

Arapça çok zengin bir dil, Türkçe ile mukayese edilemez. Hele günümüzdeki kısırlaştırılmış Türkçe ile meal hazırlamak çok zor bir iştir. **Arapça bir kelimeyi Lügata bakıp açık olduğu manalardan birini seçip kafasına göre meal hazırlayanlar çoğunluktadır.** O kelimeyi, lügattaki manalarından birine hamletmek için delilin nedir diye sorulduğunda, açıp lügatı göstermek de yeterli olmaz. Siyak sibak dışında, yukarıda sıraladığım asgari şartlar dikkate alınarak delil ve dayanak zikretmek gerekir.

İmam Gazali'nin İhya kitabının piyasada 3 tercümesi vardır. Üçünde de bir sürü tercüme hataları, saptırma ve atlamalar vardır. Tahdit etmek için değil temsil etmek için, bu konuda yazdığım bir yazıyı merak edip okumak isteyenler bu notun altındaki linki tıklayarak okuyabilir.(1)

Peki hatası çok az, faydalı mealler yok mudur? diye soranlar için,

Elbette vardır; Merhum Hasan Basri Çantay Hoca'nın 3 ciltlik mealini örnek olarak zikredebilirim.

Şimdi bu izahtan sonra sakın bana M.İ. gibi okuduğunu doğru anlamaktan aciz, meali ciddi hatalarla dolu kişinin veya benzerlerinin mealini sormayın. Olayı polemiğe dökmek istemem; siz de istemezsiniz.

“İnsanın kendi kaderini kendisinin belirlemesi” konusuna gelince, (yazgı ifadesini bilerek değiştirdim; Kur'ani istilah ve kelimelerden uzaklaşmamaya dikkat etmek gerektiğine inananlardanım)

Bu ifadeyi zikrettiğiniz hali ile doğru kabul etmek mümkün değildir; ancak bu ifade ile kastettiği nedir açıklanırsa o zaman değerlendirme yapmak daha doğru ve isabetli olur.

Allah kulunun irade-i cüz'iyesini dikkate alarak kaderini belirler. demek istiyorsa yorum ve müsamaha kabul eder.

Selam, dua ve muhabbetlerimle.

24/02/2023 Medine-i Münevvere

Ahmet Ziya İbrahimoglu

(1) 📄

<https://hamzali.org/wp-content/uploads/2021/07/MISRI-KAHIRE-IFADESI-UZERINE.pdf>

NOT:

Arapça Bilen Arkadaşların Bu Yazıyı Okumasını Hararetle Tavsiye ederim. 📄

الحوار الجاري بين أبو غدة والالباني

<https://hamzali.org/wp-content/uploads/2023/02/Albani-Ebu-Gudde-Karsilasmasi.pdf>

(*) Bu yazı 24/02/2023 tarihinde,

“Yazarlar ve Hocalar” isimli whatsapp gurubunda, **Aydın Başar** isimli arkadaşımızın sorusu üzerine yazılmıştır.